

וואַרט חסידי

פתגם חסידי מביא לצלילות
הדעת ומנקה את הלב

[לוח 'היום יום... כ"ב תמוז]

תשורה

משמחת הווארט של משפחות נוטיק-דורון
עפולה ארה"ק הוגב"א, כ"ה מנחם-אב ה'תשע"ז

יהי אדוננו מורנו ורבינו המלך המשיח לעולם ועד!

במקום הקדמה

הפתגם החסידי

דיבור יקר

מאז ערש לידתה, ייקרו מאורי החסידות את הדיבור.

מצד אחד הניחה תורת החסידות את הדגש לא רק על הצד המעשי והגשמי שבכל דבר, כי אם גם ובעיקר על הפנימיות שבכל מעשה ופעולה, על רגש הלב ועל החיות האלוקית המהווה אותו, ומנגד הדגישו רבותינו נשיאינו כי "לא המדרש עיקר אלא המעשה", ושללו בתוקף את ההתנזרות מהעולם לצורך התקדשות והתעלות!¹

במידה נכונה, מהווה הדיבור מעין 'ממוצע המחבר' בין קצוות אלו, כאשר מצד אחד הוא ה'פנימיות' של עולם המעשה, ומצד שני הוא המביא לידי ביטוי את הפנימיות והחיות שבו.

המעשה ללא הדיבור הינו נטול חיות, והחיות הפנימית ללא לבוש הדיבור - אינה יכולה לבוא לידי גילוי.

לכשתמצי, זו בדיוק מהותה של ספירת "מלכות" - פה². לא רק ממוצע הממשיך, אלא ממוצע המחבר. החיבור מועיל לא רק לתחתון, אלא גם לעליון, וכאשר משתמשים בדיבור בצורה הנכונה, הוא יכול לחבר ולהוסיף בעליון ובתחתון גם יחד³.

מוות וחיים ביד הלשון⁴, ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה⁵.

כמו הסולם שיכול להעלות אך גם להוריד, כך גם הדיבור - בשימוש נכון הוא מעלה מעלה מעלה, ובשימוש מוטעה - עלול להוביל לעמקי פי-פחת.

קצר וקולע

כמה שגדול כוחו של הדיבור, כאשר מקצרים בו - כוחו מתעצם שבעתים.

הפתגם חסידי הוא רעיון חסידי עמוק המובע באמצעות פתגם קצר וקליט. רבותינו נשיאינו הפליגו במעלת הפתגם החסידי, שבכוחו להחיות נפשות.

הפתגם החסידי משול לחומר ניקוי רב עוצמה - כאשר מדללים אותו בהסברים ובמילים - מאבד הוא את כוחו.

כל כוחו של הפתגם, הוא חדותו וחרירותו, ובלשונו של הוד כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ: "כל קיצור - יוצא בחריפות מסוימת"⁶.

חשיבותו ומעלתו

אף שהפתגם החסידי נפוץ בעיקר בחסידויות פולין והונגריה, שם נהגו האדמו"רים להלהיב את החסידים באמצעות פתגמים קצרים וקולעים, בעוד חסידות חב"ד גורסת התבוננות והעמקה, גם רבותינו נשיאינו העלו על נס את מעלתו וחשיבותו של הפתגם, וכוחו לפעול על החסיד.

רבותינו נשיאינו קבעו כי "פתגם חסידי מביא לצלילות הדעת ומנקה את הלב"⁷, וכי "חסיד אמיתי מסוגל לחיות בנועם של גן עדן במשך שנים רבות מכוחו של פתגם חסידי אחד"⁸, וכן היה

בפועל, ש"הדרך של חסידים היתה שהיו חיים עם אימרה ("וואָרט"), לא חיפשו אריכות. אימרה היתה מספיקה⁹, ו"חסידי חב"ד לדורותיהם מתחנכים מאבותיהם ואבות אבותיהם בדרכי החסידות, 'לחיות' עם פתגם של עבודה"¹⁰.

יתירה מזו למדנו, שפתגם חסידי ומעלתו הוא גם בפתגמים שנאמרו על ידי חסידים, כפי שמקובל בשם ר' אייזיק מהומיל: "יש לשמוע פתגם חסידי ממלמד וללמוד אותו כשם שלומדים פתגם של רבי"¹¹, ובאותה משמעות מאדמו"ר הריי"צ: "כל תנועה שראו אצל רבי וכל פתגם ששמעו מחסיד - יש בכוחם להחיות ממש, כמו שאנו רואים במוחש"¹², וזאת משום ש"בכל ווארט ובכל תנועה של זקני החסידים משתקפת מהותם העצמית"¹³.

את חשיבותו ומעלתו של הפתגם, ניתן לראות גם ב"מעשה רב" של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שהיה הראשון שעמל ללקט פתגמים חסידיים מרשימותיו של אדמו"ר הריי"צ עבור כלל החסידים והוציא אותם לאור במסגרת לוח 'היום יום...!'.¹⁴

מובן מאלי¹⁴, שמעלתו של הפתגם אינה יכולה לבוא תחת מקומו של הלימוד העיוני, ולהמעט בהכרח החיוני להעמיק בלימוד החסידות ולעסוק בהתבוננות כפי הדרכת רבותינו נשיאינו, היות והשפעתו של הפתגם נוגעת רק ברובד החיצוני, לנקות ולבשם את חדרי הלב, ולהניח פתח ומבוא לדרישתה העיקרית של החסידות, שהרי רק בכוחו של לימוד עיוני והתבוננות מעמיקה להשפיע על החסיד באופן פנימי ולשנות אותו.

הקובץ שלפנינו

הקובץ שלפנינו יוצא לאור כתשורה לרגל שמחת הווארט של משפחות נוטיק-דורון, מיוסד על הנהגת רבותינו נשיאינו בשמחת הנישואין של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכולל כמאה פתגמי חסידים שלא נכללו בסדרת 'אוצר פתגמי חב"ד'.

ומגלגלין זכות ליום זכאי - כ"ה במנחם-אב, אשר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח קבע את ענינו ותוכנו בלוח 'היום יום...!': אאמו"ר כותב באחד ממכתביו: שמעתי בשם כ"ק אבותינו הקדושים זצוקלה"ה נ"ע זי"ע שגם על בת צריך לומר "לתורה (ולחופה ומעשים טובים)"..."¹⁵, ויהי רצון מה' יתברך שההכנות יהיו כשורה ובנקל מתוך שמחה הרחבה וטוב לבב, ונזכה שהמסדר קידושין בחתונה זו יהיה הרבי שליט"א עצמו, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

חן חן על השתתפותכם בשמחתנו. מזל-טוב! מזל-טוב!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משפחות נוטיק-דורון
עפולה, ארה"ק תובב"א

כ"ה מנחם-אב ה'תשע"ז
חודש הנחמה האמיתית והשלימה

(1) לקו"ש ח"ד ע' 1041, ועוד. (2) 'פתח אליהו'. (3) ד"ה יו"ט של ר"ה תרנ"ט, ועוד. (4) משלי יח, כא. (5) אבות א, יז. (6) לקו"ד בלה"ק, ח"א ע' 94. (7) היום יום כ"ב תמוז. (8) אג"ק אדמו"ר הריי"צ ח"א ע' תרטו. (9) ספר השיחות תשי"ע ע' 367. (10) אג"ק אדמו"ר הריי"צ ח"ט ע' שג. (11) תולדות יצחק אייזיק עמוד 99. (12) אג"ק אדמו"ר הריי"צ ח"ה ע' קנב. (13) לקו"ד בלה"ק ח"ג ע' 740. (13) לקו"ד ח"ג ע' תט.

אהבת ישראל

שיטת ליובאוויטש

שיטת חב"ד-ליובאוויטש, שיטה המאחדת ב' הקצוות - קנאות ביחס להשקפות עולם הזרות לאחדות לתורה ולדת מסטרא דא, וקירוב ואהבה לכל אחד ואחד מבני ישראל כאישים, מסטרא דא, שאין אחד שולל את משנהו ואדרבה, נקודת אהבת ישראל היא המאחדת את שניהם.
- אגרות קודש חלק יח, אגרת ו'תשי"ז

שמרים חסידיים

חסידיים גדלו על השמרים של אהבת ישראל.

- לקוטי דיבורים בלה"ק, חלק א' עמוד 62

לכוון את הלהב למקום הנכון

על חסידיים להיות שנונים וחדים, אבל לא עם הלהב כלפי הזולת אלא כלפי עצמם.
- ספר השיחות תש"ה עמוד נב

פיקוח נפש

הצורך לפעול באהבת ואחדות ישראל אינו רק ענין של הוספת שלימות, כי אם ענין שנוגע לכללות מציאותו, ענין של פיקוח נפש.
- שיחת ליל ה' דחג הסוכות תשמ"ה

איסור מהתורה

איסור גמור מן התורה, לחפש חסרונות על בן ישראל חבירו.

- אגרות קודש, חלק כ"ב עמוד יד

לחפש את הטוב

ומה בחפוש חמץ הפליגו רז"ל בתחלת מסכת פסחים באופני החפוש שצריך להיות בזה גם בחורין וסדקים, הנה על אחת כמה וכמה בחיפוש הטוב שכל אחד ואחת מישראל צריך להשתדל על דרך זה.
- אגרות קודש, חלק ד' אגרת א'קכט

אהבת חנם

כבר באה העת שתהיה אהבת אחים אמיתית שוררת במחננו . . אהבת חנם, היינו אהבה שאין לה כל יסוד בשכל אנושי, ולא עוד אלא היפך השכל.

- אגרות קודש, חלק ה' עמוד קיח

כוחה של אהבת ישראל

שמחתו של יהודי בשמחתו של הזולת וברכותיו - מקובלים אצל השם יתברך כתפלתו של רבי ישמעאל כהן גדול בקודש הקדשים.

- היום יום חלק שני, עמוד 28

אנחה אהבת

אנחה שיהודי נאנח על צער זולתו - קורעת מחיצות של ברזל של המקטרגים.

- היום יום חלק שני, עמוד 28

התאווה של הקב"ה

מאות מלאכים מצפים בראש השנה לכך שיהודי ידבר בשבחו של חבירו, שכן יודעים הם עד כמה מתאווה הקב"ה לשבחן של ישראל.

- אדמו"ר המהר"ש. ספר השיחות תש"ד עמוד 5

פדיון נפש של חסיד

ה'עולם' חושב שקבלת פדיון נפש הוא דבר קשה, ומסור לרבי בלבד. האמת היא שכל יהודי יכול לעשות זאת, על ידי אמירת שבח על הזולת.

- אלא שזה צריך להיות מתוך אמת.

- אדמו"ר המהר"ש. ספר השיחות תש"ד עמוד 5

הרס ואבדון

כמה קשה המחלוקת, עד אבדון תאכל ממש ברוחניות ובגשמיות.

- אגרות קודש אדמו"ר האמצעי, אגרת ט

תוכחה אמיתית

'הוכח תוכיח' דינו כמה שנאמר 'המול ימול'. כשם שבמצות מילה חייב אדם למול תחילה את עצמו כדי שיהיה רשאי למול אחרים, כך אין אדם רשאי להוכיח אחרים אלא אם כן הוא מוכיח תחילה את עצמו.

- אדמו"ר הצמח צדק, לקו"ד ח"א, ליקוט ד אות יא

תיקון המידות

בין אור לחושך

כל האסון הוא שמקבלים את החושך לאור. מתרגלים לחושך, וחושבים שהחושך הוא אור.

- ר' הלל מפאריטש. אוצר סיפורי חב"ד חלק ד' עמוד 88

הגאווה מאוסה לעולם

פירות ערלה אסורים לעולם אף לאחר עבור שלוש שנות הערלה.
 גאווה וגסות הרוח וכן החזקת טובה לעצמו הבאה מלימוד התורה ומהתעסקות בעבודה שבלב -
 הם ערלת הלב, ואי אפשר לפדותם, היינו לטהרם או להכשירם, באיזה טעם שיהיה.
 - אדמו"ר הרש"ב. ספר השיחות תש"ב עמוד 135

חסר תקנה

שלשה אין להם רפואה: דלות שיתחבר עמו העצלות. שנאה שתביאה הקנאה. הולי שתתערב בו
 הזקנה.
 - 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

דרך המיצוע

השמחה מעצמו במעמד ומצב הרוחני, וכן העצבות ממעמד ומצב הרוחני, הן שתי מידות רעות
 של הנפש הבהמית שמטרתה ללכוד את האדם במצודתה ולהעבירו על דעתו.
 - אגרות קודש חלק ט' עמוד תיח

לא לשבור. לתקן!

כששוברים תאוה נהיה ממנה שתיים.
 - תולדות אברהם חיים, מכתבים בעיני עבודת השם

לא לדהות

הפיקח עושה מיד. הטיפש - דוחה למחר.
 - ספר השיחות אדמו"ר הרי"צ תש"ב, עמוד 117

ביקורת עצמית

כמה מן השטות והעיוורון יש בזה, אשר האויל לועג להכסיל, אטום המוח לנבער מדעת, הגאה
 לגס הרוח, המכוער להמזוהם וכן בשארי בעלי מומין המוסרים מבלי התחשב כלל עם מומי עצמם.
 - כללי החינוך וההדרכה פרק ג'

לא לשקוע בגשמיות (א)

האוכל בתאוה נעשה מקבל מהמאכל שהוא צומח וחי, ומבילא מוריד את עצמו מדריגת מדבר
 למדריגתם.
 - אגרות קודש חלק י' עמוד קמז

לא לשקוע בגשמיות (ב)

אדם המונח בעניינים גשמיים - גרוע הוא מבעל חי.
 - הרבי הצמח צדק. אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ, עמוד עד

שקר אמיתי

הרוגז על שקר העולם אינו כל כך מהשקר, אלא ממה שהשקר נדמה לאמת. עושים את השקר לאמת.

– ספר השיחות אדמו"ר הרי"צ קיץ ת"ש, עמוד 102

אתכפיא

החסידים הישנים - קודם שנכנסו ליחידות פעלו בעצמם שלא לעשות מה שמתחשק. – אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק ב' עמוד שעב

רעש גם ושקט דק

צריך להיות "קול דממה דקה", כשזה ב"דממה" הרי זה במילא "דקה". – ספר השיחות תש"ד בתרגום ללשון הקודש

התלהבות ברת קיימא

מצאתי כאן מתלהבים והתלהבות, אבל הלוואי ותהיה התלהבות זו, לכל הפחות כלהבה של עצים המשארת אחריה גחלים, ולא כמו של "בענוזין" שאינה משארת אחריה ולא כלום. – תולדות חב"ד בארצות הברית, מדברי אדמו"ר הרי"צ בביקורו בפילדלפיה

חכמה וכסילות

'מלך זקן' בגלל ה'כסיל'...

היצר הרע הוא 'זקן' ו'כסיל' ובכל זאת הוא 'מלך' אצלך. כשאתה תפסיק להיות כסיל - הוא יפסיק להיות מלך...

– מענה הרבי ביחידות, 'כולם בחכמה' עמוד 232

החכמה עדיפה תמיד

מעשה הזדון מחכמה ובדעת, טוב יותר מהשגגה בכסילות. – 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

לא מצאתי טוב משתיקה

כשירבה השכל ימעט הדיבור. – 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

אויר של חוץ לארץ

אוויר של ארץ ישראל לא כל כך מחכים, כפי שאוויר של חוץ לארץ מטפש. – אדמו"ר המהר"ש, 'באר החסידות' משנת חב"ד ח"א עמוד 276

דיבור שקול

אם על החכמים באמת אמרו רז"ל 'חכמים היזהרו בדבריכם', הבינונים לא כל שכן...
- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק ב' אגרת תקנח

מעולה בריבוי

כל דבר כשירבה יזול. והשכל כשירבה ייקר.
- 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

קשה מהכל

אם יש דבר קשה מהמוות - הוא הכסילות.
- 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

עשה לך רב

הטוב שבסוסים צריך לשוט, הגבור שבאדם צריך לחרב, והחכם שבחכמים - צריך ליועץ.
- 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

משכיל וסכל

כל עת שהאדם מבקש חכמה הוא משכיל. וכשחשב שהשכיל כבר - סכל.
- 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

חינוך חסידי

השיבות המחנך החסידי

החדר, תלמוד תורה, ישיבה קטנה וגדולה, הם בית המקדש של הילדים, נערים, ובחורים, ואיתם עמם כל קהל עדת ישראל, וגורלם - לחיים או למוות דתי ומוסרי - תלוי בכהן המכהן בבית המקדש אם הוא מתלמידיו של שמעון הצדיק או מכת הצדוקים.

- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק ד' עמוד קנה

הדבר הראשון

בכל מקום אליו באים בני ישראל, הן מתוך הרחבה והן מתוך מצור ומצוק, צריכים להתחיל לכל לראש בחינוך הבנים והבנות, כיון שזהו היסוד שעליו נשען בית ישראל..

- שיחת יו"ד שבט תשי"ט

חסיד הוא מסודר

חסיד בלי סדר מאבד את כל הצביון של חסיד.

- הרבי הרי"צ, לקוטי דיבורים בתרגום ללשון הקודש, חלק א' עמוד 95

❧ לא הולך לאיבוד

רבנו הגדול אמר בבואו מפטרבורג: "מובטחני בהקדוש ברוך הוא, שחתרכת לחם חסידי איננה הולכת לאיבוד", כלומר - הדרכה והנהגה חסידית, תקדח ותקדח, עד שהיא תפעל לטובה ולברכה. - לקוטי דיבורים בלה"ק, י"ג תמוז תרצ"א, עמוד 1088

שמחה

❧ הכל נראה אחרת

מתוך שמחה, נעשית העבודה ביתר הצלחה וביתר מהירות, ובהרחבה והגדלה יתירה. - שיחת יו"ד שבט תשי"ט (בשם אדמו"ר הרי"צ)

❧ הצגה אמיתית

לא ידבר בענינים דמרה שחורה חס ושלום, רק אדרבה - להראות בעצמו תמיד תנועות משמעות, כאילו הוא מלא שמחה בליבו, אף על פי שאין בלבו כן בשעת מעשה - וסופו להיות כן. - אגרות קודש אדמו"ר הזקן האמצעי והצמח צדק עמוד שכד

❧ כדור של שמחה

חסיד הוא כדור של אש וכדור של שמחה.

- שיחת שמיני עצרת תש"ג

❧ עצבות מרירות ושמחה

עצבות היא ישות, שזוהי 'טריפה'. מרירות היא כשרה, רק כאשר ממתקים אותה עם שמחה של עבודה.

- אגרות קודש חלק ט' עמוד תסד

❧ להתמקד בחצי המלא

למה תרצה להיות צדיק כמשה רבינו עליו השלום, שלא תוכל להשיג, ותהיה תמיד בעצבון? טוב לך להיות בשמחה שאתה אינך רשע כבלעם ותמיד תהיה שמח...

- בשם אדמו"ר הזקן, היכל הבעש"ט תשרי תשס"ו עמוד קמד

❧ שמחה תמיד עדיפה מעצבות

מוטב שמחתו של גוי שיכור בבית המרוח מעצבותו של חסיד בזמן התפילה.

- 'מדור לדור' עמוד 179

❧ בחוץ צריך לרקוד!

יש לבכות ביחידות, וכשיוצאים ל'עולם' יש לעשות זאת בריקוד.

- לקוטי דיבורים, ליקוט כא

מעלת היהודי

שק של בשר ועצמות

[הנשמה היהודית היא] חכמה עילאה בתוך שק של בשר ועצמות עם דם רותח.
- לקוטי דיבורים ח"א קפח, ב; מתורגם

הנשמה שווה בכולם

ילד קטן ואיש שיבה אם כי גויתם שונה, אבל בגודל נשמתם אין הבדל.
- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק י"א עמוד טד

אש בוערת

לבת האש של האנשים הפשוטים אינה נרווית לעולם.
- ספר השיחות תש"ב בתרגום ללה"ק עמוד נ

כלי לפשיטות העצמות

אנשים פשוטים, עם התמסרותם באמונה פשוטה, הינם כלים עצמיים לפשיטות העצמות.
- הרבי הרי"צ, שיחת י"ב תמוז תש"ח, ספר השיחות עמוד 248

התקשרות וביטול

מאורינו נשיאינו

רואים אנחנו את השמש באויר השמים. איש מאתנו לא בדק ולא בחן אותה ואין אתנו יודע עד מה, מה הוא מהותה ועצמותה של בריאה משונה הלזו המנסרת בשמים ממעל, מה טבעה ומה טיבה, ועם זה הנה כולנו כאחד יודעים כי השמש היא מאירה ומביאה תועלת לכל חי...
הרבי הוא שמשן של החסידים, ישועתן ותקותן.

- התמים חוברת ז', חלק ב' עמוד 742

הרצון הנעלה אצל חסיד

אצל חסיד, אחד מהדברים החשובים ביותר הוא - מתי יוכל לגרום נחת רוח לרבי.
- ספר השיחות תש"ד (בתרגום ללשון הקודש) עמוד ז

הרבי קודם להכל

אשתו ובניו של אדם קודמין לכל על פי התורה, חוץ מצדיקים שבדור שהן קודמין לבניו, וצדיקים שבארץ ישראל קודמין לצדיקים שבחוץ לארץ - לבד מזאת שלא הניחו כמותן בחוץ לארץ.
- תניא, אגרת הקודש ט', עמוד קיד

❧ אין תועלת באריכות

אם יש רצון להבין הדבר הפשוט - גם הנכתב לעיל מספיק, ואם אין הרצון להבין - לא תועיל האריכות.

- אגרות קודש אדמו"ר שליט"א חלק י' אגרת ג'

❧ לציית לרבי

אדמו"ר המהר"ש אמר לאחד מחסידיו: אתה רוצה שהשם יתברך יציית לי, ואתה אינך מציית לי.

- אגרות קודש אדמו"ר שליט"א חלק י' אגרת ג'

❧ אצל חסיד אין 'אני'

זהו כלל גדול, והוא: שעיקר ההבדל בין סטרא דקדושה לסטרא אחרא, שבקדושה הוא בחינת הביטול, שבקדושה יש ביטול היש - "עס איז גאר ניטא קיין איך" [=אין שום "אני"], מה שאין כן בסטרא אחרא.

- אדמו"ר הצמח צדק, דרך מצותיך מצות מילה, ח, סע"א

❧ יום הולדת חסידי - בפשטות!

כאשר חסיד בא אל רבו - נעשה אצלו תכלית הביטול דמציאותו הקודמת, ונעשה בזה מציאות חדשה.

- התוועדויות תשמ"ח חלק ג' עמוד 464

❧ כולנו חיילים

איש החיל אינו משיג בשכלו איך יורה הקנה רובה בפרט וטכסיסי המלחמה בכלל, אבל מוסר הוא את נפשו ורצונו למפקד המלחמה ועושה את זה בשמחה ואז הוא דוקא המנצח.

- אגרות קודש, כרך ג', מיום יו"ד ניסן ה'ש"ת

❧ ורעה אמונה

האמונה צריכה התחזקות מזמן לזמן, והתעוררות מיוחדת שלא תשאר בבחינת מקיף כי אם תמשול בכל הכחות ובמחשבה דיבור ומעשה בפועל בחיים היום יומיים.

- אגרות קודש, כרך ג', מיום יו"ד ניסן ה'ש"ת

❧ אהבת החסידים

האהבה הגדולה ביותר בלשון בני אדם היא אהבת אדם לבניו, ובאמת גם אהבה זו היא כלא חשיבי ביחס לאהבה שאוהב רבי את החסיד.

- לקוטי דיבורים בלה"ק, חלק א' עמוד 62

❧ חסידות של רבי

חוצפה של אברך: יש לכם היכולת ללמוד מאמר מ'רבי' שבו האלקות הוא בגלוי וה'שכל' בהעלם, ובמקום זה רוצים ללמוד מאמר של 'חסיד', ששם ה'שכל' בגלוי והאלקות בהעלם.

- רשימות המשפיע ר' אלימלך צוויבל

ביטול אידיאט

אצל חסיד - מלכתחילה אין מקום לשאלות!
- בניחום אבלים אחרי הרבנית חיה מושקא, התוועדויות תשמ"ח כרך ב, עמ' 566

לרבי לא עושים 'טובה'

גדול עליהם הרחמנות ביותר וביותר על מה שכנראה עשיריות בשנים חיים בטעות, ואומרים שזהו טובה מצידם לנשיאנו הקדוש, ולא להיפך.
- אגרות קודש חלק י"ב עמוד שסג

עבודה ועמל

ברכה ועבודה

ברכה משולה לגשם. שדה שחורשים וזורעים אותו, ולאחר כך יורד גשם, עולה התבואה יפה.
- אדמו"ר המהר"ש, 'באר החסידות' משנת חב"ד ח"א עמוד 274

רק בעמל ויגיעה

כל פועל טוב ומעולה, יהיה מה שיהיה, אי אפשר אשר יעשה בפעם אחד כאשר יוצא לצורך כלי, כי אם בעמל ויגיעה השתדלות ובמשך הזמן.
- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק י"א עמוד סג

בח הרצון

כל יהודי יכול הכל. צריכים רק לרצות.
- הרבי הרי"צ. ספר השיחות ה'תש"א עמוד 115

אלף אנהות מועילות

על המאמר "טובה פעולה אחת מאלף אנהות" פירשו חסידים: כמה טובה פעולה אחת, שבאה מאלף אנהות.
- שבועון כפר חב"ד 594, פתגמים קצרים מדא"ח

תורה וחסידות

תורה ומשיח

התורה היא ראשית ועיקר מעלתו של מלך המשיח - הוגה בתורה.
- לקוטי שיחות חלק י"א שיחה ב' לפרשת שמות

תורת הגאולה

כוחם של ישראל להביא את הגאולה העתידה על ידי עבודתם הם - הוא על ידי התורה.
- לקוטי שיחות חלק י"א שיחה ב' לפרשת שמות

❧ הדרת הכבוד

היודע ומבין שהתורה היא חכמתו יתברך - יש לו הדרת הכבוד לתורה מסוג אחר לגמרי.
- ספר המאמרים אידיש בתרגום ללשון הקודש עמוד 260

❧ עשיר שוטה

מי שעוסק בהשכלה של חסידות בלבד ואינו עוסק בעבודת התפילה לפי ערך ואופן ידיעתו בהשכלה של חסידות, הנו עשיר הפורט את עשירותו למטבעות מזוייפות.
- אדמו"ר הצמח צדק, ספר השיחות ה'ש"ת עמוד 165

❧ לימוד חסידות הב"ד דווקא

בתקופתנו אין מספיק כלל לימוד חסידות פולין - כי הרפואה צריכה להיות מתאימה למחלה, וכיון שהאחרונה עיקרה עתה תלוי בשקלא-וטריא שכליות, גם הרפואה צריכה להיות על ידי ענין ש'לוקח' ו'תופס' את השכל וחב"ד שבנפש.
- אגרות קודש חלק י"ב עמוד שסד

❧ לומדים ואוכלים טוב

ר' אשר מניקולייב אמר פעם לקבוצת אברכים: אתם אמנם לומדים חסידות טוב, הבעיה היא שאתם גם אוכלים טוב...
- רשימות המשפיע ר' אלימלך צוויבל

❧ הכנה ראויה

שינה היא הכנה לשינה. חסידות היא הכנה לחסידות.
- רשימות המשפיע ר' אלימלך צוויבל

❧ ברכה חסידית

ה' יתן לך כח ועוז להגביר הצורה על החומר, העבודה על ההשכלה, וההרגש על ההבנה.
- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק ב', עמוד שסא

❧ אתה קולט?

חסידות דורשת לא רק לשמוע אלא לקלוט: לקלוט ולחוש אלקות, לקלוט ולחוש תורה, לקלוט ולחוש את הזולת.
- הרבי הרי"צ, לקוטי דיבורים בתרגום ללשון הקודש, חלק א' עמוד 63

❧ עבודה משולבת

תוכן החסידות הוא שעל המוח לתת ללב להבין מה עליו לרצות, ועל הלב להביא בחיים את מה שהמוח מבין.
- הרבי הרש"ב, לקוטי דיבורים בתרגום ללשון הקודש, חלק א' עמוד 110

התאווה של רבותינו נשיאינו

אילו היה לי כל הון שבעולם והיו יכולים לרכוש זאת בכל הון שבעולם, הייתי נותן כל הון שבעולם שהאברכים בכל מקום שרק יהיו - ידברו שם דא"ח.

- אדמו"ר האמצעי. מגדל עז, עמוד קפח

חסיד ולמדן

'לא עם הארץ חסיד' משמעו כפשוטו: מי שאינו יכול ללמוד - אינו ראוי להיות חסיד!
- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק יג עמוד סד

להזדכך ולהבין

הזהירות המופלגה שלי בהידור מצווה היא כדי שהשכל שלי יקלוט טוב יותר עניני חסידות.
- אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ חלק ב' עמוד שמב

תורה מאירה לשמה

תורה לשמה הכוונה היא - מה שהתורה מאירה. מי שהולך בחושך, נכשל גם באבן קטנה ונופל גם לבור קטן, אבל ההולך במקום אורה - אפילו אם הולך בדרך שנמצאים בו אבנים גדולות ובארות בארות חמר - ניצול מהם ולא יאונה לו כל רע..

- ספר המאמרים תש"א עמוד 53

שני סוגי לימוד

הלומד תורה שלא לשמה אינו לומד מן התורה אלא לומד את התורה.

- ספר המאמרים תש"א עמוד 53

ה'טבעת קידושין'

לימוד התורה וקיום המצוות הם ה'טבעת קידושין' שבהן קידש הקב"ה את בני ישראל והתחייב לזון אותם ולפרנסם.

- אגרות קודש חלק ה' עמו רעו

חסיד ולמדן

מה שאומרים העולם: הלומדים כן לומדים והחסידיים אינם לומדים, האמת היא שהלומדים - כל מה שלומדים הם גדולים בעיניהם והחסידיים כל מה שלומדים יותר הם יותר קטנים בעצמם...
- דגל מחנה אפרים בשם ר' יעקב יוסף מפולנאה.

שונות

מגדל עוז

חסידים הם שמזומנים להיות מגדל עוז בתהפוכות הזמנים.

- 'מילי דחוכמתא' שנעתקו בגוכי"ק אדמו"ר הרי"צ - אהלי ליובאוויטש גליון ג'

פנימיות וחיצוניות ❁

נגינה היא חיצוניות דרכי החסידות.

– לקוטי דיבורים בלשון הקודש, חלק ג' עמוד 581

התוועדות פעילה ❁

אם לאחרי ההתוועדות לא ניתוסף אצלו מאומה, חס ושלום - הרי זו הוכחה שלא היה נוכח בהתוועדות, שכן, לא יתכן שמישהו יהיה נוכח בהתוועדות ולא יתוסף אצלו בענייני העבודה, ובמילא, בהכרח לומר שלא היה בהתוועדות, כי אם, באופן של דמיון בעלמא!...
– הרבי מלך המשיח שליט"א, שיחת ש"פ ויצא תשמ"ז

אמת כקטון כגדול ❁

כאשר אוחזים באמת, אזי אפילו ה"קוצו של יו"ד" הראשון שבאות אל"ף שבמילה אמת - גם הוא אמת.

– אדמו"ר הרי"צ, אוצר החסידים בריה"מ ופולין עמוד 268

ויתוועדו על ים בים סוף... ❁

אם ים סוף היה 'משקה', לא היה צריך נס לפתוח אותו, כי אז חסידים היו שותים אותו...
– אדמו"ר הרשב"ב, שיחת י"ט כסלו תרע"ג

אין צורך בהרבה לחיים ❁

נראה במוחש, שכאשר מתכוונים ורוצים באמת - מספיקה טיפה אחת; ואם חס ושלום זה לא כך - לא תעזור אפילו חבית...
– אגרות קודש חלק י"ד, אגרת ה'דש

לזכות

הזהתן התמים שמואל ג"ר זלמן ניסן פנחס שי' נוטיק

והכלה המהוללה מרת מושקא ג"ר מיכאל שי' דודון

להגל בואם בקשרי השידוכין במזל טוב!

יהי רצון שיזכו לבנות בית-משיח ובית-חב"ד, בית נאמן בישראל,

בנין עדי-עד על יסודי התורה והמצווה, המואר במאור שבתורה,

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!